

Práce s počítačem a správa souborů (Computer Essentials)

ECDL / ICDL Syllabus 1.0

Upozornění:

Oficiální verze Syllabu verze 1.0 je publikovaná na webových stránkách ICDL Foundation - www.icdl.org a lokalizovaná verze na webových stránkách pracovní skupiny ECDL-CZ - www.ecdl.cz.

Přes veškerou péči, kterou ICDL Foundation (vlastník práv konceptu ECDL / ICDL) a ČSKI (národní licenciát) věnovaly přípravě a lokalizaci této publikace, ICDL Foundation ani ČSKI neručí za kompletnost informací v ní obsažených a také nezodpovídají za jakékoli chyby, vynechaný text, nepřesnosti, ztrátu nebo poškození informací, instrukcí či pokynů v této publikaci obsažených. Tato publikace nesmí být reprodukována jako celek ani po částech bez předchozího souhlasu vlastníků práv. ICDL Foundation může na základě vlastní úvahy a kdykoli bez ohlášení provádět jakékoli změny.

Copyright 1997-2025 ICDL Foundation Ltd., lokalizace 2025 CertiCon a.s.

Nový Syllabus 1.0, *Práce s počítačem a správa souborů*, definuje základní rozsah teoretických znalostí a praktických dovedností nutný pro úspěšné složení ECDL zkoušky z tohoto modulu.

Cíle modulu

Modul 2

Úspěšný absolvent zkoušky z tohoto modulu by měl být schopen:

- Znat běžné pojmy z oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT), počítačů a přídatných zařízení.
- Umět efektivně ovládat pracovní plochu počítače, pracovat s ikonami a s okny.
- Umět upravovat běžná nastavení operačního systému a používat funkci programové nápovědy.
- Chápat principy správy souborů a umět efektivně organizovat soubory a složky.
- Znat používaná pravidla pro ukládání dat a umět používat nástroje pro kompresi a extrahování souborů.
- Znat běžné pojmy z oblasti počítačových sítí a možnosti připojení. Umět se připojit k počítačové síti.
- Chápat důležitost ochrany dat a datových zařízení před škodlivým software a chápat smysl zálohování dat.
- Chápat problematiku ochrany životního prostředí, přístupnosti a zdraví v souvislosti s používáním ICT.

KATEGORIE	OBLAST	ODKAZ	ROZSAH ZNALOSTI A/NEBO DOVEDNOSTI
2.1 Počítače a další zařízení	2.1.1 ICT	2.1.1.1	Umět definovat pojem Informační a komunikační technologie (ICT), digitální technologie.
		2.1.1.2	Vědět, co jsou internetové služby, mobilní technologie, balíky kancelářských programů.
	2.1.2 Hardware	2.1.2.1	Rozumět pojmu hardware. Znat běžné typy počítačů, mobilních a dalších digitálních zařízení jako: stolní počítač, notebook, tablet, chytrý telefon, nositelné zařízení, digitální přehrávač a fotoaparát.
		2.1.2.2	Znat hlavní součásti hardware jako je procesor, operační paměť, datová úložiště. Chápat jejich vliv na výkon počítače.
		2.1.2.3	Znat běžné typy přídatných zařízení jako jsou: tiskárny, monitory, scannery, klávesnice, myši, touchpady, webkamery, reproduktory, mikrofony, dokovací stanice.
		2.1.2.4	Znat běžné vstupní a výstupní porty jako jsou USB, HDMI. Mít povědomí o verzích těchto portů.
	2.1.3 Software a Licence	2.1.3.1	Rozumět pojmu software. Znat základní typy softwaru jako jsou systémový software, aplikační software, vývojový software. Vědět, že software může být instalován lokálně nebo může být k dispozici online.
		2.1.3.2	Rozumět pojmu operační systém. Znat příklady operačních systémů běžně používaných v počítačích a v dalších zařízeních.
		2.1.3.3	Znat běžně používané typy aplikačního software jako jsou kancelářské aplikace, konverzační a komunikační aplikace, aplikace pro práci s multimédií, grafické aplikace, webové aplikace, mobilní aplikace.
		2.1.3.4	Rozumět pojmu Licence pro koncového uživatele softwaru (EULA). Vědět, že uživatel musí mít před použitím softwaru získat potřebný typ licence.
		2.1.3.5	Rozlišovat typy software podle licence jako proprietární software, open source, trial, shareware, freeware.
	2.1.4 Zapnutí a vypnutí	2.1.4.1	Umět zapnout počítač a bezpečně se přihlásit pomocí uživatelského jména a hesla.
		2.1.4.2	Umět odhlásit se od počítače. Umět správným způsobem vypnout a restartovat počítač.

KATEGORIE	OBLAST	ODKAZ	ROZSAH ZNALOSTI A/NEBO DOVEDNOSTI
2.2 Pracovní plocha, ikony, nastavení	2.2.1 Pracovní plocha a ikony	2.2.1.1	Rozumět účelu použití pracovní plochy, hlavního nebo ovládacího panelu.
		2.2.1.2	Rozpoznat běžné ikony jako jsou ikony souborů, složek, aplikací, tiskáren, disků, zástupců a koše.
		2.2.1.3	Vybírat a přesouvat ikony.
		2.2.1.4	Vytvářet, odstraňovat, přejmenovávat a přesouvat zástupce.
	2.2.2 Práce s okny	2.2.2.1	Rozpoznat různé části okna jako je záhlaví, panel nabídek, panel nástrojů, pás karet, stavový řádek a posuvník.
		2.2.2.2	Otevřít, zavřít, minimalizovat, maximalizovat, obnovovat, měnit velikost a přesouvat okno.
		2.2.2.3	Přepínat mezi více otevřenými okny.
	2.2.3 Nástroje a nastavení	2.2.3.1	Používat dostupné funkce nápovědy.
		2.2.3.2	Umět zobrazit základní systémové informace o počítači jako je název a číslo verze operačního systému nebo velikost operační paměti.
		2.2.3.3	Změnit některá systémová nastavení jako např. datum a čas, hlasitost zvuku a nastavení vzhledu pracovní plochy (pozadí, rozlišení).
		2.2.3.4	Přidat a odebrat další jazyk nebo jazykové nastavení klávesnice. Změnit výchozí jazyk.
		2.2.3.5	Ukončit běh aplikací, které nereagují na podněty uživatele.
		2.2.3.6	Instalovat a odinstalovat aplikace.
		2.2.3.7	Připojit přídatná zařízení (USB flash disk, digitální fotoaparát, digitální přehrávač). Odpojit zařízení správným způsobem.
		2.2.3.8	Vytvořit snímek obrazovky nebo aktivního okna.
2.3 Výstupy	2.3.1 Práce s textem	2.3.1.1	Otevřít a zavřít textový editor. Otevřít a zavřít textový dokument.
		2.3.1.2	Vkládat text do textového dokumentu.
		2.3.1.3	Kopírovat a přesouvat text v rámci jednoho dokumentu nebo mezi otevřenými dokumenty. Vložit snímek obrazovky do dokumentu.
		2.3.1.4	Uložit a pojmenovat textový dokument.
	2.3.2 Tisk	2.3.2.1	Nainstalovat a odinstalovat tiskárnu. Vytisknout zkušební stránku.
		2.3.2.2	Ze seznamu nainstalovaných tiskáren vybrat jinou výchozí tiskárnu.
		2.3.2.3	Vytisknout textový dokument z textového editoru.
		2.3.2.4	Zobrazit stav tiskových úloh v tiskové frontě. Pozastavit tiskovou úlohu a pokračovat v tisku. Zrušit tiskovou úlohu.
2.4 Správa souborů	2.4.1 Základní pojmy a činnosti	2.4.1.1	Pochopit, jak operační systém organizuje disky, složky a soubory ve stromové (hierarchické) struktuře. Přecházet mezi disky, složkami, podsložkami a soubory.
		2.4.1.2	Umět zobrazit základní vlastnosti souborů a složek jako jsou název, velikost, umístění.
		2.4.1.3	Změnit druh zobrazení souborů a složek jako např.: dlaždice, ikony, seznam, podrobnosti.
		2.4.1.4	Rozpoznat běžné typy souborů jako jsou textové dokumenty, tabulky, prezentace, soubory typu "pdf", obrázky, zvukové nahrávky a videoklipy, komprimované archivy a spustitelné programy.
		2.4.1.5	Zobrazit obsah disku, složky. Otevřít soubor.

KATEGORIE	OBLAST	ODKAZ	ROZSAH ZNALOSTI A/NEBO DOVEDNOSTI
2.5	Sítě	2.4.1.6	Znát užitečné návyky pro pojmenovávání složek a souborů, například používat smysluplné názvy složek a souborů pro jejich snadnější opětovné nalezení a uspořádání souborů a složek.
		2.4.1.7	Vytvořit složku.
		2.4.1.8	Přejmenovat soubor nebo složku.
		2.4.1.9	Vyhledávat soubory podle názvu souboru nebo jeho části, podle obsahu dokumentu nebo podle data poslední změny. Umět používat zástupné znaky.
		2.4.1.10	Zobrazit seznam nedávno použitých souborů.
		2.4.2	Organizace souborů a složek
		2.4.2.1	Vybírat jednotlivé soubory a složky, souvislé a nesouvislé skupiny souborů nebo složek.
		2.4.2.2	Řadit soubory abecedně podle názvu, podle velikosti, podle typu a podle data poslední změny v sestupném nebo vzestupném pořadí.
		2.4.2.3	Kopírovat a přesouvat soubory a složky mezi dvěma složkami a mezi dvěma disky.
		2.4.2.4	Odstraňovat (přesouvat) soubory a složky do koše. Obnovit soubory a složky z koše do původního umístění.
		2.4.2.5	Vysypat koš.
		2.4.3	Ukládání a komprese
		2.4.3.1	Znát hlavní druhy datových úložišť: interní pevný disk, externí pevný disk, síťový disk, optický disk, USB flash disk, paměťová karta, webdisk.
		2.4.3.2	Zjistit velikost souboru a složky (všech souborů ve složce). Znát jednotky paměťové kapacity jako jsou kB, MB, GB, TB.
		2.4.3.3	Zjistit volnou kapacitu datového úložiště.
		2.4.3.4	Pochopit, co znamená a k čemu se využívá komprese souborů a složek.
		2.4.3.5	Komprimovat soubory a složky.
		2.4.3.6	Extrahovat komprimované soubory a složky na konkrétní místo na disku.
	Sítě	2.5.1	Základní pojmy
		2.5.1.1	Rozumět pojmu počítačová síť. Chápat hlavní účely využívání sítí jako je možnost sdílení dat a bezpečný přístup k datům, zařízením nebo službám.
		2.5.1.2	Rozumět pojmu internet a znát běžné využívané služby internetu jako jsou webové prezentace, internetové bankovníctví, internetové obchody, internetová telefonie (VoIP - Voice over Internet Protocol), elektronická pošta (e-mail), komunikace v reálném čase (IM - Instant Messaging).
		2.5.1.3	Rozumět pojmům intranet a virtuální soukromá síť (VPN) a znát hlavní způsoby jejich využití.
		2.5.1.4	Pochopit, co znamená přenosová rychlost. Vědět, v jakých jednotkách je měřena: bity za sekundu (b/s nebo bps), kilobity za sekundu (kb/s nebo kbps), megabity za sekundu (Mb/s nebo Mbps), gigabity za sekundu (Gb/s nebo Gbps).
		2.5.1.5	Rozumět základním pojmům download (stahování ze sítě) a upload (nahrávání do sítě).
		2.5.2	Přístup k síti
		2.5.2.1	Znát různé technické prostředky používané pro připojení k internetu jako je telefonní linka, mobilní telefon, kabelový rozvod, bezdrátové připojení nebo satelitní technologie.
		2.5.2.2	Rozumět pojmu poskytovatel internetových služeb (ISP - Internet Service Provider). Znát důležitá kritéria pro rozhodování při výběru poskytovatele jako jsou rychlost stahování dat, rychlost nahrávání dat, limit přenesených dat, cena.
		2.5.2.3	Rozpoznat zabezpečené a nezabezpečené bezdrátové sítě.
		2.5.2.4	Připojit počítač nebo mobilní zařízení k bezdrátové síti.

KATEGORIE	OBLAST	ODKAZ	ROZSAH ZNALOSTI A/NEBO DOVEDNOSTI
2.6 Bezpečnost a prostředí	2.6.1 Zabezpečení dat a zařízení	2.6.1.1	Znát zásady pro volbu hesel a pro práce s hesly, jako např. nesdělování hesla, pravidelná změna hesla, přiměřená délka hesla, vhodná struktura hesla.
		2.6.1.2	Rozumět pojmu firewall a funkci firewallu.
		2.6.1.3	Znát účel a zásady zálohování dat, jako je pravidelnost zálohování a používání vzdáleného datového úložiště.
		2.6.1.4	Chápat význam a účel pravidelné aktualizace softwaru jako například antivirových programů, aplikací a operačního systému.
	2.6.2 Škodlivý software	2.6.2.1	Rozumět pojmu malware. Znát a vědět jak fungují různé druhy "nakažlivého" škodlivého software jako je počítačový virus, trojský kůň, spyware nebo červ.
		2.6.2.2	Znát způsoby kterými může škodlivý software infikovat počítač nebo jiné zařízení.
		2.6.2.3	Používat antivirový program k antivirové kontrole počítače.
	2.6.3 Zdraví a životní prostředí	2.6.3.1	Znát způsoby, jak pomoci ochránit duševní pohodu uživatele při používání počítače, například dodržování pravidelných přestávek, zajištění vhodného osvětlení a správné držení těla.
		2.6.3.2	Znát způsoby jak uspořit elektrickou energii při používání počítače a dalších zařízení jako například vypínáním počítače, nastavením automatického vypínání monitoru, vhodným nastavením podsvícení monitoru a automatického přechodu do spánkového režimu.
		2.6.3.3	Uvědomovat si význam recyklace počítačových komponent a spotřebního materiálu jako jsou akumulátory, náplně do tiskáren a papír.
		2.6.3.4	Znát některé nástroje pro přizpůsobení obsluhy počítače handicapovaným osobám jako je software pro rozpoznání hlasu, čtečka obrazovky, lupa obrazovky, klávesnice na obrazovce nebo vysoký kontrast obrazovky.